

SB-3958

M. Ed. (Sem. II) Examination

March / April – 2011

Information & Communication Technology

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના :

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of signs on your answer book.

Name of the Examination :
M. ED. (SEM. 2)

Name of the Subject :
INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY

Subject Code No. : 3 9 5 8 Section No. (1, 2,.....): Nil

Seat No. : [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

Student's Signature

- ૧ (અ) વિધાન સામે આપેલ ખાનામાં ખરા (✓) તેમજ ખોટાં (X) દ્વારા તમારો ઉત્તર જણાવો : ૫
- (૧) એન્ટીવાઈરસ એક પ્રકારનું સોફ્ટવેર છે.
- (૨) મલ્ટીમીડિયા એટલે માત્ર બે પ્રકારનાં માધ્યમોનો ઉપયોગ.
- (૩) ઈ-મેલ (Email) માહિતી વિતરણ માટે ઉપયોગી છે.
- (૪) વેબ (WEB) એ World Wide Webનું એક સંક્ષિપ્ત રૂપ છે.
- (૫) સોફ્ટવેરની બનાવટ એક ખર્ચાળ અને સમય માંગી લે એવી પ્રક્રિયા છે.
- (બ) ખાલી જગ્યા પૂરો : ૫
- (૧) કમ્પ્યુટર આધારિત પ્રશિક્ષણ, ઈ-લર્નિંગનો ..... શબ્દ છે.
(સમાનાર્થી, વિરોધી, અસંબંધિત)
- (૨) કોમ્યુનિકેશન એ કમ્યુનિકેરના ..... શબ્દ પરથી ઊતરી આવ્યો છે. (લેટીન, ગ્રીક, અંગ્રેજી)
- (૩) ફક્ત કમ્પ્યુટર પર અસ્તિત્વ ધરાવતું વિશ્વ(World) ..... તરીકે ઓળખાય છે. (સાઈબર સ્પેસ, ઈન્સ્ટિટ્યુશન, સાઈબર કેફે)
- (૪) પ્રત્યાયનનું પ્રથમ મુખ્ય મોડેલ વર્ષ ..... માં આવ્યું.
(૧૯૪૭, ૧૯૪૯, ૧૯૫૧)
- (૫) ઑફ લાઈન એટલે તમે ..... સાથે જોડાયેલ નથી.
(કમ્પ્યુટર, ઈન્ટરનેટ, અન્ય કમ્પ્યુટર)

- (સ) ૩૦ થી ૪૦ શબ્દોમાં કોઈ પાંચના ઉત્તર આપો : ૧૦
- (૧) પ્રત્યાયન માધ્યમની મુખ્ય ચાર લાક્ષણિકતાઓ લખો.
  - (૨) સ્વ-અધ્યયન સામગ્રી એટલે શું ?
  - (૩) આંકડા (data) અને માહિતી (information) વચ્ચે શો ભેદ છે ?
  - (૪) તકનિકી આધારિત પ્રશિક્ષણ એટલે શું ?
  - (૫) ઈ-લર્નિંગનું મહત્ત્વ લખો.
  - (૬) માહિતીના સ્ત્રોતો કયા-કયા છે ?
  - (૭) સોફ્ટવેરનો તમે શો અર્થ કરો છો ?
- ૨ ૧૫૦-૧૮૦ શબ્દોની મર્યાદામાં કોઈ પાંચના ઉત્તર લખો : ૨૦
- (૧) બંધબેસતા માધ્યમની પસંદગી માટે તમે કઈ તકેદારી રાખશો ?
  - (૨) મોબાઇલ કમ્પ્યુટિંગ (Mobile Computing) નો તમે શું અર્થ કરો છો ?
  - (૩) વર્ગખંડમાં પ્રત્યાયનના અવરોધોને કેવી રીતે નિયંત્રિત કરશો ?
  - (૪) ઈન્ફોરમેશન ટેકનોલોજીની શિક્ષણમાં જરૂરિયાત લખો.
  - (૫) સારા માધ્યમનાં લક્ષણો લખો.
  - (૬) શિક્ષણમાં ટેકનોલોજી કેવી રીતે ઉપયોગી છે ?
  - (૭) કમ્પ્યુટર નેટવર્કિંગ (Computer networking) શું છે ?
- ૩ ૩૦૦-૪૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર લખો : ૧૦
- (અ) શિક્ષણમાં કમ્પ્યુટર નેટવર્ક કેવી રીતે ઉપયોગી છે ? વિગતે ચર્ચા કરો.
- અથવા**
- (બ) વર્ગખંડ પ્રત્યાયનને કોઈ એક મોડેલને આધારે સમજાવો.
- ૪ ૩૦૦-૪૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર લખો : ૧૦
- (અ) શિક્ષણની પ્રક્રિયામાં માધ્યમની પસંદગી શા માટે મહત્ત્વની છે? માધ્યમની પસંદગીમાં તમે કયા ઘટકોનો ઉપયોગ કરશો ?
- અથવા**
- (બ) માહિતી વિતરણ (delivery of materials) માટે ટેકનોલોજી કેવી રીતે ઉપયોગી છે ? વિગતે ચર્ચા કરો.
- ૫ ૩૦૦-૪૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર લખો : ૧૦
- (અ) “કમ્પ્યુટરની શિક્ષણમાં ઉપયોગિતા” પર નિબંધ તૈયાર કરો.
- અથવા**
- (બ) શૈક્ષણિક માધ્યમનો તમે શો અર્થ કરો છો ? શૈક્ષણિક માધ્યમનો વર્ગીકરણ ચાર્ટ તૈયાર કરો.

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) As per the instruction No. 1 of Page No. 1.
(2) Marks of each question are mentioned on the right hand side.

- 1 (a) Give your answer by marking right (✓) or wrong (×) : 5
- (i) Anti virus is a type of software.
  - (ii) Multimedia means using only two types of media.
  - (iii) Email is useful for information distribution.
  - (iv) Web is a short form of world wide web.
  - (v) Production of a software is an expensive and time consuming process.
- (b) Fill in the blanks : 5
- (i) Computer based training is a ..... to e-learning. (synonyms, opposite, not related)
  - (ii) Communication is derived from ..... word *communicare*. (Latin, Greek, English)
  - (iii) The world that exists only on computer is known as ..... (cyberspace, institution cybercafé)
  - (iv) The first major model for communication came in ..... (1947, 1949, 1951)
  - (v) Offline means you are not connected with ..... (computer, internet, another computer)
- (c) Write answers of any **five** within a limit of 30-40 words : 10
- (i) Write any four important characteristics of a communication media.
  - (ii) What do you mean by self-learning materials ?
  - (iii) What is the difference between data and information ?
  - (iv) What is technology based training ?
  - (v) Write importance of e-learning.
  - (vi) What are the sources of information ?
  - (vii) What do you mean by software ?
- 2 Write answers of any **five** within a limit of 150-180 words : 20
- (i) What precautions will you take in selecting appropriate media ?
  - (ii) What do you mean by mobile computing ?
  - (iii) How will you control barriers of communication in classroom ?
  - (iv) Write need of information technology in education ?
  - (v) Write characteristics of a good media.
  - (vi) How technology is useful in teaching ?
  - (vii) What is computer networking ?

- 3** Answer in 300-400 words : **10**
(a) How computer network is useful in education ? Discuss in detail.
- OR**
- (b) Explain classroom communication with the help of any model.
- 4** Answer in 300-400 words : **10**
(a) Why media selection is important in teaching process ?
What criteria would you use in selection of media ?
- OR**
- (b) How technology is useful in delivery of materials ?
Discuss in detail.
- 5** Answer in 300-400 words : **10**
(a) Write an essay on 'Computer applications in education'
- OR**
- (b) What do you mean by educational media ? Prepare a classification chart for educational media.
-